

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar – Garantitillägg i bostadstillägget, Ds 2022:3

Saco har beretts tillfälle att lämna synpunkter på Ds 2022:3 *Garantitillägg i bostadstillägget*.

Förslaget i korthet

Enligt förslaget i promemorian ska en ny förmån, garantitillägg i bostadstillägget, införas i syfte att långsiktigt stärka ekonomin för de pensionärer som har låga inkomster från det allmänna pensionssystemet. Den nya förmånen ska vara ett kompletterande bidrag till boende och hushållskostnader, och därför vara en del av bostadstillägget i socialförsäkringsbalken.

Kortfattat innebär förslaget att upp till 1 000 kronor lämnas månadsvis till pensionärer som har rätt till garantipension och som har en inkomstgrundad pension som inte överstiger 11 846 kronor i månaden 2022. Däröver inträder en utfasning av beloppet, och förmånen ska vara helt bortreducerad vid den nivå i 2022 års penningvärde där inkomstpensionstillägget börjar reduceras. Vidare innebär förslaget att garantitillägget ska reducera det ordinarie bostadstillägget och att fribeloppen i det ordinarie bostadstillägget ska höjs med motsvarande förmånens maximala storlek.

Saco:s ställningstagande

Saco ställer sig kritisk till införandet av en ny förmån i form av garantitillägg till bostadstillägget. Saco menar att den nya förmånen kommer, liksom det tidigare införda inkomstpensionstillägget, att öka komplexiteten i pensionssystemet, skapa olyckliga margineffekter och därmed försvåra för den enskilde att förstå hur pensionssystemet fungerar och vad som förklarar storleken på den egna pensionen. Denna typ av ”lapptäcksåtgärder”, i strid med pensionssystemets grundläggande struktur och principer, riskerar på sikt att underminera pensionssystemets legitimitet.

Saco har inga principiella invändningar mot att stärka grundskyddet i pensionssystemet men det bör ske inom ramen för befintliga förmåner. Som framhålls i promemorian har garantipensionen, som är kopplad till prisutvecklingen i ekonomin, över tid urholkats i förhållande till inkomstutvecklingen. Saco har tidigare framfört, bland annat i remissvaret

till Förbättrat grundskydd för pensionärer, S 2019/00462/SF, att nivån på garantipensionen bör kopplas till inkomstutvecklingen i ekonomin.

Det måste dock finnas en rimlig balans mellan pensionen för den som arbetat ett helt arbetsliv och ett ekonomisk skydd för den som av olika skäl inte har arbetet fullt ut. Det svenska pensionssystemet behöver en ökad utväxling från arbete på nivån i pensionskuvertet. Därför bör avgiften till den inkomstgrundande pensionen höjas från dagens 17,21 procent till 18,5 procent. Det är nödvändigt för att upprätthålla det så kallade respektavståndet och förtroendet för pensionssystemet utan att göra avkall på viktiga grundprinciper.

Med vänlig hälsning
Sveriges Akademikers Centralorganisation

Lena Granqvist
Samhällspolitisk chef

Anna Odhner
Utredare